

Алгоритм дій педагогічних працівників щодо запобігання випадків булінгу в учнівському середовищі.

1. Усім членам колективу ліцею дотримуватись єдиної позиції, що насильство, цькування, дискримінація є неприйнятними та неприпустимими у міжособистісному спілкуванні.
2. Класним керівникам та вчителям-предметникам цікавитися життям своїх вихованців, відслідковувати ситуації, щодо проявів жорстокості та цькування в учнівських колективах, контролювати поведінку та взаємостосунки між дітьми на уроках та перервах.
3. Не залишати жоден випадок булінгу без уваги. Пояснювати учням, що будь які насильницькі дії чи образливі слова є неприпустимими у між груповій взаємодії. Реакція усіх учасників освітнього процесу на будь які прояви жорстокості та цькування має бути негайною.
4. Пояснювати учням, що навіть пасивне спостереження за знущанням і бійкою надихає кривдника продовжувати свої дії. Свідки події повинні захищати жертву насильства і, якщо треба кликати на допомогу дорослих.
5. У кожному класному колективі виробити правила толерантної поведінки, слідкувати за їх дотриманням.
6. Створити консультативний пункт «Скринька довіри».
7. Систематично проводити в ліцеї просвітницьку роботу у вигляді виховних годин, бесід, тренінгів, уроків, правових ігор, вікторин, флешмобів, круглих столів, диспутів, годин відкритих думок, усних журналів, кінолекторіїв, для ознайомлення учнів з проблемою булінгу, та за для пропаганди безпечних, здорових стосунків, заснованих на взаємній повазі, доброзичливості та толерантності. Залучати до цієї роботи соціально-психологічну службу, представників правоохоронних органів, служб соціального захисту, медичних установ та інших зацікавлених організацій.
8. Проводити просвітницьку роботу серед батьків з даної тематики.
9. Забезпечити психологічний супровід здобувачів освіти, які стали свідками булінгу, постраждали від нього, або вчинили цькування.

Булінг (цькування), тобто діяння учасників освітнього процесу, які полягають у психологічному, фізичному, економічному, сексуальному насильстві, у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, що вчиняються стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи або такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, внаслідок чого могла бути чи була заподіяна шкода психічному або фізичному здоров'ю потерпілого – тягне за собою накладення штрафу від 50 до 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від двадцяти до сорока годин.

Діяння, передбачене частиною першою цієї статті, вчинене групою осіб або повторно протягом року після накладення адміністративного стягнення, тягне за собою накладення штрафу від 100 до 200 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від сорока до шістдесяти годин.

Діяння, передбачене частиною першою цієї статті, вчинене малолітніми або неповнолітніми особами віком від чотирнадцяти до шістнадцяти років, — тягне за собою накладення штрафу на батьків або осіб, які їх замінюють, від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від двадцяти до сорока годин.

Діяння, передбачене частиною другою цієї статті, вчинене малолітньою або неповнолітньою особою віком від чотирнадцяти до шістнадцяти років, — тягне за собою накладення штрафу на батьків або осіб, які їх замінюють, від ста до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від сорока до шістдесяти годин.

Неповідомлення керівником закладу освіти уповноваженим підрозділам органів Національної поліції України про випадки булінгу (цькування) учасника освітнього процесу – тягне за собою накладення штрафу від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправні роботи на строк до одного місяця з відрахуванням до двадцяти

процентів заробітку» («Стаття 173⁴, Кодекс України про адміністративні правопорушення (КУАП)).

До осіб віком від шістнадцяти до вісімнадцяти років, які вчинили адміністративні правопорушення, застосовуються заходи впливу, передбачені статтею 24¹ цього Кодексу.

У разі вчинення особами віком від шістнадцяти до вісімнадцяти років адміністративних правопорушень, передбачених, зокрема, статтею 173⁴ КУАП, вони підлягають адміністративній відповідальності на загальних підставах. З урахуванням характеру вчиненого правопорушення та особи правопорушника до зазначених осіб (за винятком осіб, які вчинили правопорушення, передбачені статтею 185) можуть бути застосовані заходи впливу, передбачені статтею 24¹ цього Кодексу. Відповідно до статті 24¹ КУАП за вчинення адміністративних правопорушень до неповнолітніх віком від шістнадцяти до вісімнадцяти років можуть бути застосовані такі заходи впливу:

- 1) зобов'язання публічно або в іншій формі попросити вибачення у потерпілого;
- 2) попередження;
- 3) догана або сувора догана;
- 4) передача неповнолітнього під нагляд батькам або особам, які їх замінюють, чи під нагляд педагогічному або трудовому колективу за їх згодою, а також окремим громадянам на їх прохання (стаття 13 «Відповідальність неповнолітніх» КУАП).

Протоколи за вчинення правопорушення уповноважені складати органи національної поліції України, а притягувати до адміністративної відповідальності буде місцевий суд.

Дитяча лінія **116 111 або 0 800 500 225** (з 12:00 до 16:00)

Гаряча телефонна лінія щодо булінгу **116 000**

Гаряча лінія з питань запобігання насильству **116 123 або 0 800 500 335**

Уповноважений Верховної Ради з прав людини **0 800 50 17 20**

Уповноважений Президента України з прав дитини **044 255 76 76**

Центр надання безоплатної правової допомоги **0 800 213 103**

Національна поліція України **102**